

Gravferd – Almenne føresegner

Ordning for Gravferd frå kyrkje eller krematorium

Dei følgjande *Allmenne føresegner* for gravferd er vedtekne av Kyrkjemøtet 2002. Vedtaket er gjort med heimel i kronprinsreg. res. av 26. oktober 1990, jf. Grunnlova § 16.

Frå 1. mars 2003 gjeld desse føresegnene utan omsyn til kva gravferdsliturgi ein nyttar. Dei erstattar frå same tidspunktet Allmenne føresegner i *Gudstenestebok for Den norske kyrkja* Del II, side 129-131.

Den følgjande *ordninga for Gravferd* er vedteken av Kyrkjemøtet 2002 som supplerande alternativ til ordninga i *Gudstenestebok for Den norske kyrkja*. Vedtaket er gjort med heimel i kronprinsreg. res. av 26. oktober 1990, jf. Grunnloven § 16.

Frå 1. mars 2003 kan ordninga takast i bruk i kyrkjelydar der soknemøtet har gjort vedtak om det.

2003/02

Gravferd

ALLMENNE FØRESEGNER

1 Handlinga gravferd er fellesskapen si siste teneste andsynes medlemmene sine. Når ein person er død, sørgjer dei som stod vedkomande nær, vanlegvis familien, for at lekamen til den døde vert handsama på verdig vis og får ei verdig gravferd. I gravferdslova er det gjeve grunnleggjande føresegner om gravferd.

Kven som har rett til – og dermed òg det rettslege ansvaret for – å sørgja for gravferda, er regulert i § 9 i gravferdslova.

Når ein person som høyrer inn under Den norske kyrkja, døyr, bør presten i kyrkjelyden og dei pårørande koma i kontakt med kvarandre snarast mogleg etter dødsfallet. Gravferd skal skje seinast 8 dagar etter dødsfallet, jf. gravferdsloven § 10 tredje ledd og § 12.

2 Gravferd etter ordninga i kyrkja er ei kyrkjeleg handling av gudstenestleg karakter. I den liturgiske utforminga av handlinga uttrykkjer kyrkja det grunnleggjande i den kristne trua: at mennesket er Guds skapning, at Gud gjennom Jesu Kristi død og oppstode og trua på han har lagt grunnlaget for mennesket si frelse, at det på dommedag skal stå til ansvar for livet sitt og at det skal atterreisast i oppstoda av lekamen.

3 Gjennom val av skriftlesingar, bønner og salmar og det som elles vert sagt og gjort, skal alle som har ansvar for eller medverkar til gravferdshandlinga, gjera sitt til at den bibelske budskapet kjem til uttrykk i sin fylde.

Dei einskilde ledda i handlinga – mellom dei utsmykking, symbol og kranspålegging – må tilpassast den gudstenestlege karakteren. Ein bør syna måtehald i bruken av blomar, kransar og liknande.

Tale ved eventuell kranspålegging kan berre skje når den som sørgjer for gravferda, har gjeve samtykke til det.

Ein bør leggja til rette for at dei pårørande kan få medverka.

4 Salmar og songar skal godkjennast på førehand av den som har tenesta. Det same gjeld heidersvisingar og andre tiltak som vert ønskt i tillegg til gravferdsordninga. Alt musikkstoff som skal brukast, skal på førehand godkjennast av kantor/organist. For å gjera det mogleg å finna fram til song og musikk og andre innslag som høver best mogleg, bør kontakten med dei pårørande opprettast snarast mogleg.

5 For å sikra ei verdig gjennomføring av handlinga er det viktig at det vert avsett tilstrekkeleg tid.

Den som gjer teneste, skal òg sjå etter at alle som medverkar i samband med gravferda, opptre slik at handlinga kan gjennomførast på ein god og verdig måte, i samsvar med kyrkja sine ordningar.

6 Etter tilhøva og i samsvar med skikk og bruk på staden medverkar liturgen anten i kyrkje/kapell, eller i heimen og ved grava, eller berre ved grava.

Gravferdshandlinga kan skje i kyrkja også når det skal vera kremasjon.

Om spreing av oske seier gravferdslova: Ved slik gravferd kan det ikkje krevjast kyrkjeleg medverknad (gravferdslova § 20 siste punktum og § 9 siste ledd).

Når liturgen medverkar berre i heimen og ved grava eller berre ved grava, bruker ein ordninga *Gravferd frå kyrkje eller krematorium* i det omfanget som det er naturleg. Det same gjeld ved gravferd der det ikkje er forsamling til stades. Den kyrkjelege medverkinga kan ikkje avgrensast berre til jordpåkastning.

Ordninga *Gravferd frå kyrkje eller krematorium* kan med naudvendig tilpassing nyttast ved minneandakt i kyrkje eller kapell når kista ikkje står i kyrkja under handlinga.

7 Ved gravferd for spedborn gjeld dei same føresegnene som ved gravferd for born, sjå side 000. Tilsvarande gjeld når foreldre ønskjer gravferd for born som er døde før fødselen. I slike høve kan ein gjera dei endringane i liturgileda som tilhøva måtte tilseia, men slik at Herrens bøn alltid vert teken med.

I kontakt med foreldre til døde spedborn eller born som er døde før fødselen, kan det vera viktig å gje foreldra hjelp til å gje det døde barnet namn.

Når foreldre som ønskjer at barnet deira skal døypast, mistar barnet sitt før dåp, minner presten dei om trøysteord som: «Far dykkar i himmelen vil ikkje at ein einaste av desse små skal fortapast» (Matt 18,14) eller liknande.

8 Jordpåkasting skjer ved grava. Når ytre tilhøve eller vektige personlege grunnar krev det, kan liturgen reint unntaksvis avgjera at det skal skje inne i kyrkje/kapell.

Ved kremasjon skjer jordpåkastinga ved avslutninga av handlinga.

Som hovudregel skal kista senkast før jordpåkastinga. Soknerådet kan gjera vedtak om at jordpåkastinga skal skje før kista vert senka.

Kista skal som hovudregel senkast heilt ned.

Dersom det er tvil om at jordpåkastinga har skjedd, til dømes ved kremasjon i utlandet, kan ein ha jordpåkasting i samband med nedsetjing av urna.

9 Gravferd kan forrettast av diakon etter avtale mellom diakonen, soknepresten og biskopen.

Er både presten og diakonen forhindra frå å gjera teneste ved gravferda, kan – etter godkjenning frå biskopen – ein lek kristen gjera denne tenesta.

10 Det kan klemtast med den største klokka i ca. 5 minutt før samanringinga, og det skal ringjast saman med den same klokka.

Ein kan klemta medan følgjet går til grava og medan kista vert senka, og når handlinga er slutt, kan det klemtast 3 gonger 3 slag.

Det kan ringjast medan følgjet går frå grava.

11 Liturgisk farge er fiolett.

ORDNING FOR

Gravferd

frå kyrkje eller krematorium

1 Klokkeringing

Medan det vert ringt saman, tek liturgen plass i koret.

2 Preludium

Som preludium kan det framførast høveleg instrumentalmusikk, korsong eller solosong. Preludiet kan vera forspel til første salmen.

3 Salme

Denne salmen kan eventuelt flyttast til etter ledd 4.

4 Inngangsord

L Nåde vere med dykk og fred frå Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Vi er samla her for å ta avskil med (namnet vert nemnt). Saman vil vi overgje *han/henne* i Guds hender [og følgja *han/henne* til den siste kvilestaden].*

Så høgt har Gud elska verda at han gav Son sin, den einborne, så kvar den som trur på han, ikkje skal gå fortapt, men ha evig liv. Joh 3,16

Deretter kan liturgen halda fram med eit av desse skriftorda:

Anten **A**

Jesus seier: Kom til meg, alle de som slit og har tungt å bera; eg vil gje dykk kvile. Matt 11,28

Eller **B**

Gud seier i sitt ord: Kall på meg den dag du er i naud, så vil eg fria deg ut, og du skal prisa meg. Sal 50,15

* Teksten i klammer kan ein utelata ved kremasjon.

5 Inngangsbøn

L Lat oss be.

Anten **A**

Frå djupet ropar eg til deg, Herre.
Herre, høyr mi røyst!
Vend øyra til og høyr når eg tryglar og bed.

Dersom du vil gøyma på syndeskuld, Herre,
kven kan då verta ståande?
Men hjå deg er tilgjeving;
difor må vi ottast deg.

Eg ventar, ja, vonar på Herren,
eg ventar på hans ord.
Eg stundar etter Herren meir enn vaktmenn etter morgonen,
vaktmenn etter morgonen.

Venta på Herren, Israel!
For hjå Herren er miskunn, hjå han er full utløysing.
Herren skal løysa ut Israel frå alle deira synder. Salme 130,1-5

Eller **B**

Herre, du har vore ein bustad for oss
frå ætt til ætt.
Før fjella vart fødde,
før jorda og verda vart til,
ja, frå æve til æve er du, Gud.
Du lèt mennesket verta til støv att
og seier: «Vend tilbake, de menneskeborn!»
For tusen år er i dine augo
som dagen i går då han fór framom,
eller som ei nattevakt.
Lær oss å telja våre dagar,
så vi kan få visdom i hjarta! Sal 90,1-4.12

Eller **C**

Min Gud, min Gud, kvifor har du forlate meg?
Kvifor er du så langt borte frå meg?
Kvifor hjelper du ikkje når eg klagar mi naud?
Eg ropar om dagen, Gud – du svarer meg ikkje,
og om natta, men eg finn ikkje ro.

Men, Herre, ver ikkje langt ifrå meg,
skunda deg og hjelp meg, du min styrke! Sal 22,2-3.20

Eller *D*

Heilage Gud, himmelske Far, du som rår over liv og død, når vi no skilst frå ein av våre kjære, då styrk oss i trua, så vi òg ved grava kan setja vår von til deg.

Herre Jesus Kristus, du trufaste Frelsar, som gjekk gjennom død og grav for oss: Ver hjå oss i vår siste naud og gjev oss eingong å samlast med deg og alle dine i huset åt Far din.

Heilage Ande, du vår trøystar i liv og død, fyll alle sørgjande med di trøyst. Fri oss frå åndeleg død, dra alle til deg og gjev oss å ha vår skatt i himmelen.

Eller *E*

Herre vår Gud, hjå deg er livsens kjelde.
I ditt ljøs ser vi ljøs.
I deg er det vi lever, rører oss og er til.
Hald oss fast i liv og død i din kjærleik,
ved Son din, Jesus Kristus, vår Herre.

Eller *F*

Gode Gud, du som ser oss og kjenner oss, kom oss nær med di trøyst.

6 Minneord

Eit kort minneord vert framført av presten eller av ein representant for dei pårørande. Det bør innehalda nokre biografiske moment med særleg vekt på det den døde har hatt å seia for dei som stod *han/henne* nær, og for andre livssamanhengar der *han/ho* har vore verksam.

Her kan det følgja stutte helsingar, pålegging av blomar og/eller krans og eventuelt andre minnehandlingar, som opplesing, musikk, lystenning o.a.

Her kan følgja

7 Salme eller musikkinnslag

Eventuelt musikkinnslag kan vera vokalt eller instrumentalt.

8 Skriftlesing

L Lat oss høyra kva Guds Ord vitnar om livet og døden, om dommen og vår von i Jesus Kristus.

Her følgjer tre lesingar. Tekstane vel ein slik at dei dekkjer dei innhaldsmomenta som er nemnde her framfor.

Kyrkjelyden sit under lesinga.

Tekstane kan lesast av liturgen eller av ein eller fleire andre.

Skriftlesinga vert avslutta med:

L Slik lyder Herrens ord.

Her følgjer eventuelt

9 Salme

Dersom ledd 7 er ein salme, kan ledd 9 gå ut.

10 Tale

Kort tale over eit av dei opplesne skriftorda eller over ein annan høveleg tekst.

11 Bøn

L Lat oss be.

Anten **A**

L Evige Gud, du som vi flyr til når vi sørgjer, ver nær med din fred. Styrk oss i trua. Gjev oss framtid og von. Vi takkar deg for (namnet vert nemnt) og det du gav oss gjennom *hans/hennar* liv. Miskunnsame Gud, vi overgjev *han/henne* i dine hender. Du som har skapt oss i ditt bilete og har gjeve oss Jesus Kristus som vår Frelsar, reis oss opp på oppstodedagen til evig liv hjå deg.

Eller **B**

L Jesus Kristus, du som lova å vera med oss alle dagar så lenge verda står, ver du vår styrke og trøyst, vårt ljøs og vår vegvisar. Lat oss alle ein gong ved trua på deg få del i gleda i oppstoda.

Eller **C**

L Evige Gud, himmelske Far, du har i Son din, Jesus Kristus, gjeve oss siger over døden. Vi bed deg, lei oss ved din Heilage Ande, så vi aldri kjem bort frå deg, men lever livet vårt i trua på Son din og eingong når fram til det evige liv i riket ditt, ved Jesus Kristus, vår Herre.

Eller **D**

L Herre Jesus Kristus, du som bar alle våre synder, vi takkar deg for din kjærleik som er sterkare enn døden. Gjev oss del i frelsa som du vann ved din død og di oppstode, og før oss med di mektige hand gjennom liv, død og dom inn til di evige glede.

Eller *E*

L Himmelske Far, vi takkar deg for det du gav gjennom (namnet vert nemnt) som no er gått bort. Styrk og trøyst alle som sit i sorg og saknad. Vi gjev oss over i di sterke hand. Hjelp oss å leva i samfunn med deg, så vi eingong kan fara herifrå i fred, ved Jesus Kristus, Son din, vår Herre.

Eller *F*

Ei bøn som er skriven med tanke på den situasjonen dei pårørande og lokalsamfunnet har opplevd i samband med dødsfallet.

Her kan følgja

12 I dine hender

A I dine hender, Herre Gud, gjev eg mi ånd.
Du forløyser meg, Herre, du trufaste Gud.
I dine hender, Herre Gud, gjev eg mi ånd.
Ære vere Faderen og Sonen og Den Heilage Ande.
I dine hender, Herre Gud, gjev eg mi ånd.

Dette leddet kan òg syngjast som vekselsong, sjå Norsk Salmebok 936.

Her kan òg følgja Simeons lovsong (Luk 2,29-32), anten lesen eller sungen, sjå Norsk Salmebok 909-910.

13 Herrens bøn

L Lat oss saman be Herrens bøn.

A Fader vår, du som er i himmelen.
Lat namnet ditt helgast.
Lat riket ditt koma.
Lat viljen din råda på jorda så som i himmelen.
Gjev oss i dag vårt daglege brød.
Forlat oss vår skuld,
som vi òg forlèt våre skuldmenn.
Før oss ikkje ut i freisting,
men frels oss frå det vonde.
For riket er ditt,
og makta og æra i all æve.
Amen.

14 Salme

15 Postludium

Før postludiet kan det framførast musikkinnslag, vokalt eller instrumentalt.

Under postludiet vert kista boren ut.

*

JORDPÅKASTING

A Ved grava

Før ledd 16 **Salme** set ein kista på senkeapparatet eller på plankar e.l. over grava og lèt henne stå der til ho skal setjast ned i grava, sjå ledd 19 **Nedsetjing**.

Dersom det er vanleg på staden, kan ein setja kista heilt ned i grava med ein gong, før salmen (ledd 16) vert sunge.

16 Salme

Her kan følgja

17 Skriftlesing

Ein av desse tekstane, som ikkje er brukt tidlegare i gravferda:

Salme 50,15

Salme 68,21

Matt 11,28

Op 1,17b-18

Salme 23

Salme 121

Matt 28,1-10

Op 21,1-5a

Her kan følgja

18 Bøn ved gravstaden

I denne bøna kan liturgen fylla ut (namnet vert nemnt) etter som det høver – til dømes fullt namn, fornamn, vår kjære, vår ven osv.

Anten *A*

L Herre Jesus Kristus, lat denne grava vera ein stad med von, i trua på deg som stod opp frå dei døde.

Eller **B**

L Herre Jesus Kristus, du som sjølv vart lagd i ei grav, gjev at vi må følgja deg i oppstoda frå dei døde.

Eller **C**

L Herre Jesus Kristus, lat (namnet vert nemnt) få kvila i fred under krossteiknet til morgonen for oppstoda. Hjelp oss i liv og død å setja vår von til deg.

Eller **D**

L Herre Jesus Kristus, du som sjølv vart lagd i ei grav, lat denne staden vera ein fredsstad, der (namnet vert nemnt) får kvila under krossteiknet til dagen då du kallar alle fram frå gravene. Hjelp oss i liv og død å setja vår von til deg.

19 Nedsetjing

Hovudregelen er at kista vert sett heilt ned i grava.

20 Jordpåkasting

L I namnet åt Faderen, Sonen og Den Heilage Ande.

Deretter kastar liturgen tre gonger jord på kista og seier:

Første gongen: Av jord er du komen.
Andre gongen: Til jord skal du verta.
Tredje gongen: Av jorda skal du atter stå opp.

21 Skriftord og velsigning

Anten **A**

L Vår Herre Jesus Kristus seier: Eg er oppstoda og livet.
Den som trur på meg, skal leva om han så døyr.
Og kvar den som lever og trur på meg,
skal i all æve ikkje døy. Joh 11,25-26

Eller **B**

L Lova vere Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i si store miskunn har atterfødt oss til ei levande von ved Jesu Kristi oppstode frå dei døde! 1 Pet 1,3

Vend til dei sørgjande:

L Ta imot velsigninga.

Herren velsigne deg og vare deg.

Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig.

Herren lyfte sitt åsyn på deg og gjeve deg fred. ≡

22 Salme

*

B I krematorium

Gravferdshandlinga ovanfor (ledda 1-13) vert avslutta med jordpåkasting (ledda 19-23).

Som eit reint unntak kan ein følgja denne ordninga i kyrkje/kapell, sjå Allmenne føresegner punkt 8, side 000.

19 Nedsetjing

20 Jordpåkasting

L I namnet åt Faderen, Sonen og Den Heilage Ande.

Deretter kastar liturgen tre gonger jord på kista og seier:

Første gongen: Av jord er du komen.

Andre gongen: Til jord skal du verta.

Tredje gongen: Av jorda skal du atter stå opp.

21 Skriftord og velsigning

Anten **A**

L Vår Herre Jesus Kristus seier: Eg er oppstoda og livet.

Den som trur på meg, skal leva om han så døyr.

Og kvar den som lever og trur på meg,

skal i all æve ikkje døy. Joh 11,25-26

Eller **B**

L Lova vere Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i si store miskunn har atterfødt oss til ei levande von ved Jesu Kristi oppstode frå dei døde! 1 Pet 1,3

Vend til dei sørgjande:

L Ta imot velsigninga.

Herren velsigne deg og vare deg.

Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig.

Herren lyfte sitt åsyn på deg og gjeve deg fred. ≡

22 Salme

23 Postludium

I rom der det ikkje er høve til nedsetjing, bør kista førast ut under postludiet.

*

SKRIFTLESINGAR

Tekstgruppe I

Enten *A*

Eg veit at min utløysar lever;
og som den siste skal han stå fram på molda.

Når det ikkje er noko att av mi hud,
og mitt kjøt er borttært,
då skal eg skoda Gud.

Med eigne augo skal eg sjå han,
eg sjølv og ikkje ein framand.

[Å, eg tærest bort av lengsle!] Job 19,25-27a.[27b]

Eller *B*

Herren er min hyrding,
det vantar meg ingen ting.

Han lèt meg liggja i grøne enger;
han fører meg til vatn der eg finn kvile.

Han gjev meg ny kraft,
han leier meg på dei rette stigar for sitt namn skuld.

Om eg så går i dødsskuggens dal,
ottast eg ikkje for noko vondt.

For du er med meg.
Din kjepp og din stav, dei trøystar meg.

Du dukar bord åt meg,
framfor augo på mine fiendar.

Du salvar mitt hovud med olje;
mitt staup fløder over.

Berre godleik og miskunn skal fylgja meg alle mine dagar,
og eg skal bu i Herrens hus i lange tider. Salme 23

Eller *C*

Liksom hjorten stundar etter rennande bekker,
såleis stundar mi sjel etter deg, min Gud.

Mi sjel tyrstar etter Gud, etter den levande Gud.
Når skal eg få koma og stiga fram for hans åsyn?

Mine tårer har vorte min mat både dag og natt.
Dagen lang kjem folk og seier: «Kvar er no din Gud?»

Eg vil letta mi sjel og tenkja på det som var:
at eg gjekk fram i det store fylgjet,

drog i festtog til Guds hus med jubelrop og takkesong
– ein pilegrimsskare i fest.

Kvifor er du full av uro, mi sjel,
kvifor stormar det i meg?

Vent på Gud! For endå ein gong skal eg takka han,
min Frelsar og min Gud. Salme 42,2-6

Eller **D**

Men eg vert alltid verande hjå deg,
du har gripe mi høgre hand.

Du leier meg med ditt råd,
og sidan tek du meg opp i herlegdom.

Kven har eg elles i himmelen?
Når eg berre har deg, har eg ikkje hug til noko anna på jorda.

Om kropp og sjel forgår,
er Gud for evig mitt berg og min del. Salme 73,23-26

Eller **E**

Som ein far er miskunnsam mot borna sine,
er Herren miskunnsam mot dei som ottast han.

For han veit korleis vi er skapte,
han kjem i hug at vi er støv.

Menneskelivet er som graset.
Mennesket er som blomen på marka.

Når vinden fer framom, er han borte,

staden han stod på, veit ikkje meir av han.

Frå æve til æve er Herrens miskunn
over dei som ottast han. Salme 103,13-17

Eller **F**

Eg lyfter mine augo til fjella:
Kvar mi hjelp ifrå?

Mi hjelp kjem frå Herren,
han som skapte himmel og jord.

Han lèt ikkje foten din vera ustø,
din vaktar blundar ikkje.

Nei, han blundar ikkje og søv ikkje,
Israels vaktar.

Herren er din vaktar,
Herren er din skugge, han er ved di høgre hand.

Sola skal ikkje stikka deg om dagen,
og månen ikkje skada deg om natta.

Herren skal vara deg frå alt vondt
og verna om ditt liv.

Herren skal vara din utgang og din inngang
frå no og til evig tid. Salme 121

Eller **G**

Herre, du ransakar meg og kjenner meg.
Anten eg sit eller står, så veit du det,
langt bortanfrå merkar du mine tankar.

Anten eg går eller ligg, så ser du det,
du kjenner alle min vegar.

Ja, før eg har eit ord på tunga,
veit du det, Herre, fullt og heilt.

Du kringset meg på alle sider,
du har lagt di hand på meg.

Det er for underfullt til å skjøna,
det er så høgt at eg ikkje kan fatta det.

Kvar skal eg fara frå din Ande,
kvar skal eg røma frå ditt åsyn?

Fer eg opp til himmelen, så er du der,
og reier eg lege i dødsriket, så er du der òg.

Tek eg morgonrodens venger på,
og slår meg ned der havet endar,

så fører du meg jamvel der,
di høgre hand, ho held meg fast.

Og seier eg: «Lat mørkret løyna meg
og ljuset ikring meg verta natt»,

så er ikkje mørkret for mørkt for deg,
og natta er ljøs som dagen,
ja, mørkret er som ljuset.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjarta,
prøv meg og kjenn mine tankar.

Sjå om eg er på den vonde veggen,
og lei meg på ævevegen. Salme 139,1-12.23-24

Eller **H**

Alt har si faste tid,
alt som hender under himmelen, har si tid:

ei tid til å fødest, ei til å døy,
ei tid til å planta, ei til å riva opp;

ei tid til å gråta, ei til å le,
ei tid til å syrgja, ei til å dansa;
ei tid til å leita, ei til å missa.

Alt skapte han fagert i si tid.
Jamvel æva har han lagt i hjarta deira.

Eg skjønna at alt det Gud gjer, varer til evig tid.
Ikkje kan ein leggja noko til,
og ikkje kan ein ta noko ifrå. Fork 3,1-2.4.6a.11a.14a

Eller **I**

Sion seier: «Herren har forlate meg,

min Gud har gløymt meg.»

Gløymer vel ei kvinne brystbarnet sitt,
har ho ikkje medkjensle med den son ho fødde?

Og om ei mor kan gløyma,
så gløymer ikkje eg deg.

Sjå, eg har teikna deg i mine hender. Jes 49,14-16a

Eller **J**

Det er ikkje ute med Herrens nåde,
hans miskunn tek aldri slutt.

Kvar morgon er ho ny,
stor er din truskap.

Eg seier: Herren er min lut,
difor vonar eg på han.

Herren er god mot dei som ventar på han og søker han.
Det er godt å vera still for Herren og venta på hjelp frå han. Klag 3,22-26

Tekstgruppe II

Enten **A**

Veit de ikkje at alle vi som vart døypte til Kristus Jesus, vart døypte til døden hans? Vi vart gravlagde med han då vi vart døypte med denne dåpen til døden. Og likesom Kristus vart oppreist frå dei døde ved Faderens veldige kraft, skal vi òg leva eit nytt liv. Har vi vakse saman med Kristus i ein død som er lik hans, skal vi òg vera eitt med han i ei oppstode som er lik hans. Rom 6,3-5

Eller **B**

Er Gud for oss, kven er då imot oss? Han som ikkje sparte sin eigen Son, men gav han for oss alle, kan han anna enn gje oss alle ting med han? Kven vil klaga Guds utvalde? Gud er den som frikjenner. Kven kan då fordøma? Kristus Jesus døydde, ja, meir enn det, han stod opp og sit ved Guds høgre hand, og han bed for oss. Kven kan skilja oss frå Kristi kjærleik? Trengsle eller angst eller forfylging eller svolt eller nakenskap eller fare eller sverd? For eg er viss på at korkje død eller liv, korkje englar eller krefter, korkje det som no er eller det som koma skal, eller noka makt, korkje det som er i det høge eller i det djupe, eller nokon annan skapning skal kunna skilja oss frå Guds kjærleik i Kristus Jesus, vår Herre. Rom 8,31b-35.38-39

Eller **C**

For ingen av oss lever for seg sjølv, og ingen døyr for seg sjølv. Lever vi, så lever vi for Herren, og døyr vi, så døyr vi for Herren. Anten vi då lever eller døyr, høyrer vi Herren til. Difor var det Kristus døydd og vart levande att: Han skulle vera herre over både levande og døde. Men du, kvifor dømer du bror din, eller kvifor ser du ned på bror din? Vi skal alle fram for Guds domstol, for det står skrive:

Så visst som eg lever, seier Herren,
for meg skal kvart kne bøya seg,
og kvar tunge skal prisa Gud.

Så skal då kvar og ein av oss gjera rekneskap for seg sjølv. Rom 14,7-12

Eller **D**

Kjærleiken fell aldri bort.
Profetgåvene skal få ende,
tungene skal tagna, og kunnskapen skal ta slutt.

For vi skjønar stykkevis og talar profetisk stykkevis.
Men når det fullkomne kjem, skal det som er stykkevis, få ende.

Då eg var barn, tala eg som eit barn,
tenkte eg som eit barn, dømde eg som eit barn.
Men då eg vart mann, la eg av det barnslege.

No ser vi som i ein spegel, i ei gåte;
men då skal vi sjå åsyn til åsyn.

No kjenner eg stykkevis,
men då skal eg kjenna fullt ut,
liksom eg fullt ut er kjend av Gud.

Så vert dei verande desse tre:
tru, von og kjærleik.
Og størst av dei er kjærleiken. 1 Kor 13,8-13

Eller **E**

For dette forgjengelege må verta ikledt uforgjengelegdom, og dette døylege ikledt udøylegelegdom. Men når dette forgjengelege er ikledt uforgjengelegdom, og dette døylege er ikledt udøylegelegdom, då vert det ordet oppfylt som står skrive: Døden er gløypet og sigeren vunnen. Død, kvar er din brodd? Død, kvar er din siger? Brodden i døden er synda, og krafta i synda er lova. Men Gud vere takk, som gjev oss siger ved vår Herre Jesus Kristus! 1 Kor 15,53-57

Eller **F**

Vi som høyrer dagen til, lat oss vera vakne, kledde med tru og kjærleik som brynje og med vona om frelse som hjelm. For Gud har ikkje etla oss til vreide, men til å vinna frelse ved vår Herre Jesus Kristus. Han døydde for oss, så vi, anten vi vaker eller søv, skal leva saman med han. Difor må de setja mot i kvarandre og oppbyggja kvarandre. 1 Tess 5,8-11a

Eller **G**

Eg såg ein ny himmel og ei ny jord. For den fyrste himmel og den fyrste jord hadde kvorve bort, og havet var ikkje meir. Og eg såg den heilage byen, det nye Jerusalem, koma ned frå himmelen, frå Gud, budd som ei brur som er pynta for sin brudgom. Frå kongsstolen høyrde eg ei høg røyst som sa: «Sjå, Guds bustad er hjå menneska. Han skal bu hjå dei, og dei skal vera hans folk, og Gud sjølv skal vera hjå dei. Han skal turka kvar tåre frå augo deira, og døden skal ikkje vera meir, og ikkje sorg og ikkje skrik og ikkje pinsle. For det som før var, er borte.» Då sa han som sit på kongsstolen: «Sjå, eg gjer alle ting nye!» Op 21,1-5a

Tekstgruppe III

Enten **A**

Sæle dei som er fattige i seg sjølve,
himmelriket er deira.
Sæle dei som syrgjer,
dei skal verta trøysta.
Sæle dei tolsame,
dei skal arva jorda.
Sæle dei som hungrar og tyrstar etter rettferda,
dei skal verta metta.
Sæle dei miskunnsame,
dei skal få miskunn.
Sæle dei som er reine i hjerta,
dei skal sjå Gud.
Sæle dei som skaper fred,
dei skal kallast Guds born.
Sæle dei som vert forfylgde for rettferd,
himmelriket er deira. Matt 5,3-10

Eller **B**

Då sabbaten var til ende, og det tok til å ljøsna fyrste dagen i veka, Maria Magdalena og den andre Maria og ville sjå til grava. Då kom det brått eit kraftig jordskjelv; for ein Herrens engel steig ned frå himmelen, gjekk fram til grava og velte steinen ifrå og sette seg på han. Han var som lynet å sjå til, og kleda hans var kvite som snø. Vaktmennene skalv av redsle då de såg han, og dei vart liggjande som døde. Men engelen tala til kvinnene og sa: «Ver ikkje redde! Eg veit at de leitar etter Jesus, han som vart krossfest. Han er ikkje her; han er oppstaden, som

han sa. Kom og sjå staden der han låg! Skunda dykk av stad og sei til læresveinane hans: Han er oppstaden frå dei døde, og no går han føre dykk til Galilea; der skal de få sjå han. No har eg sagt dykk det.»

Då skunda dei seg bort frå grava, redde, men jublande glade; og dei sprang av stad og ville fortelja det til læresveinane. Men best det var, kom Jesus imot dei og sa: «Ver helsa!» Då gjekk dei fram, tok om føtene hans og tilbad han. Og Jesus sa til dei: «Ver ikkje redde! Gå og sei til brørne mine at dei skal fara til Galilea. Der skal dei få sjå meg.» Matt 28,1-10

Eller *C*

Dei bar småborn til Jesus for at han skulle røra ved dei; men læresveinane ville visa dei bort. Då Jesus såg det, vart han harm og sa til dei: «Lat småborna koma til meg og hindra dei ikkje; for Guds rike høyrer slike til. Sanneleg, det seier eg dykk: Den som ikkje tek imot Guds rike liksom eit lite barn, skal ikkje koma inn i det.» Så tok han dei i fanget, la hendene på dei og velsigna dei. Mark 10,13-16

Eller *D*

Jesus seier:

Spenn beltet om livet og lat lampene brenna! Ver lik tenarar som ventar herren sin heim frå gjestebod, og står ferdige til å lata opp så snart han kjem og bankar på. Sæle dei tenarar som herren finn vakande når han kjem! Sanneleg det seier eg dykk: Han skal spenn beltet om livet og føra dei til bords og sjølv gå fram og tena dei. Anten han kjem i den andre nattevakta eller i den tredje: Sæle er dei når han finn det så. Luk 12,35-38

Eller *E*

Jesus seier:

Sanneleg, sanneleg, det seier eg dykk: Den som høyrer mitt ord og trur på han som sende meg, han har evig liv og kjem ikkje for dommen, men har gått over frå døden til livet. Sanneleg, sanneleg, det seier eg dykk: Det kjem ei tid, ja, ho er alt komen, då dei døde skal høyra Guds Sons røyst, og dei som høyrer, skal leva. For liksom Faderen har liv i seg sjølv, har han òg gjeve Sonen å ha liv i seg sjølv; og han har gjeve han fullmakt til å halda dom av di han er Menneskesonen. Joh 5,24-27

Eller *F*

Jesus seier:

Alle dei som Faderen gjev meg, kjem til meg; og den som kjem til meg, skal eg så visst ikkje visa bort. For eg er ikkje komen ned frå himmelen for å gjera det eg sjølv vil, men det han vil, som sende meg. Og det er hans vilje som sende meg, at eg ikkje skal missa nokon av alle dei han har gjeve meg, men reisa dei opp på den siste dagen. For det vil Far min, at kvar den som ser Sonen og trur på han, skal ha evig liv, og eg skal reisa han opp på den siste dagen. Joh 6,37-40

Eller **G**

Jesus seier:

Eg er den gode hyrdingen. Eg kjenner mine, og mine kjenner meg. Og eg gjer dei evig liv; dei skal ikkje i all æve gå tapt, og ingen skal riva dei ut or mi hand. Far min som har gjeve meg dei, er større enn alle, og ingen kan riva nokon ut or handa åt Far min. Joh 10,14.28-29

Eller **H**

«Lat ikkje hjarta dykkar uroast! Tru på Gud, og tru på meg! I huset åt Far min er det mange rom. Var det ikkje så, hadde eg sagt dykk det. For eg går bort og vil stella til ein stad åt dykk. Og når eg har gått bort og stelt til ein stad åt dykk, kjem eg att og tek dykk til meg, så de skal vera der eg er. Og dit eg går, veit de vegen.»

Tomas seier til han: «Herre, vi veit ikkje kvar du går av; korleis kan vi då vita vegen? »
Jesus seier: «Eg er vegen, sanninga og livet. Ingen kjem til Faderen utan gjennom meg.» Joh 14,1-6

*

Ved gravferd av born nyttar ein t.d. desse skriftlesingane, innleia så:

L Lat oss høyra korleis Jesus opnar Guds rike for borna.

Dei følgjande tre tekstane vert lesne i samanheng:

Dei bar småborn til Jesus for at han skulle røra ved dei; men læresveinane ville visa dei bort. Då Jesus såg det, vart han harm og sa til dei: «Lat småborna koma til meg og hindra dei ikkje; for Guds rike høyrer slike til. Sanneleg, det seier eg dykk: Den som ikkje tek imot Guds rike liksom eit lite barn, skal ikkje koma inn i det.» Så tok han dei i fanget, la hendene på dei og velsigna dei. Mark 10,13-16

Jesus seier:

Eg er den gode hyrdingen. Eg kjenner mine, og mine kjenner meg. Og eg gjer dei evig liv; dei skal ikkje i all æve gå tapt, og ingen skal riva dei ut or mi hand. Far min som har gjeve meg dei, er større enn alle, og ingen kan riva nokon ut or handa åt Far min. Joh 10,14.28-29

Herrens apostel seier:

Eg såg ein ny himmel og ei ny jord. For den fyrste himmel og den fyrste jord hadde kvorve bort, og havet var ikkje meir. Og eg såg den heilage byen, det nye Jerusalem, koma ned frå himmelen, frå Gud, budd som ei brur som er pynta for sin brudgom. Frå kongsstolen høyrde eg ei høg røyst som sa: «Sjå, Guds bustad er hjå menneska. Han skal bu hjå dei, og dei skal vera hans folk, og Gud sjølv skal vera hjå dei. Han skal turka kvar tåre frå augo deira, og døden skal ikkje vera meir, og ikkje sorg og ikkje skrik og ikkje pinsle. For det som før var, er borte.» Då sa han som sit på kongsstolen: «Sjå, eg gjer alle ting nye! » Op 21,1-5a

Til gravferd for spedborn eller born som er døde før fødselen, kan ein velja andre tekstar enn dei som er nemnde ovanfor, t.d. Salme 39,5-8 eller Salme 139,1-6.13-18 eller tekstar som gjev ord til lidinga, smerta og det ein ikkje kan skjøna.

Elles nyttar ein same ordninga som når vaksne vert gravlagde.

*